

Основними показниками борошномельних властивостей зерна жита озимого є: натура, склоподібність, крупність зерна та маса 1000 зерен. Виявлено, що найвищий показник натури, за роки досліджень, мали зразки жита сорту 'Трина' – 724 г/л, що відповідає вимогам 1 класу (згідно вимог ДСТУ 4522:2006). Натура зерна сорту 'Бризето' становила 696 г/л, а 'Дозор' – 690 г/л.

Склоподібність характеризує крохмально-білковий комплекс та має важливе значення для зерна, призначеного для переробки. За цим показником виділилося також зерно сорту 'Трина' –

склоподібність зразків цього сорту становила 49,7 %, що суттєво більше порівняно з іншими досліджуваними сортами. Маса 100 зерен досліджуваних сортів коливалася у межах 39-44 г. За цим показником якості також виділилося зерно сорту 'Трина'.

Таким чином, зерно жита озимого сорту 'Трина', вирощене в ТОВ «Аграрні інвестиції», відповідало вимогам 1 класу, а 'Бризето' та 'Дозор' – 2 класу. Зерно всіх досліджуваних сортів було придатне для подальшого зберігання, переробки чи експорту.

УДК 633.11: 631.527

Доценко Р.І., аспірант

Пірич А.В., кандидат с.-г. наук, науковий співробітник лабораторії селекції озимої пшениці

Кириленко В.В., доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник лабораторії селекції озимої пшениці

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України

E-mail: alina22pnych@gmail.com

АНАЛІЗ РОСЛИН TRITICUM AESTIVUM L. ЗА СКОРОСТИГЛІСТЮ НА ЧАС ВІДНОВЛЕННЯ ВЕГЕТАЦІЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Озима пшениця одна з провідних зернових культур. У формуванні врожайності велике значення має здатність рослин протистояти абіо- та біотичним факторам довкілля, особливо у зимовий період. Визначним етапом у формуванні продуктивності сортів є стан рослин на час відновлення весняної вегетації (ЧВВВ). Визначення морфологічних параметрів рослин в цей час характеризує їх здатність швидко включати ростові процеси після перезимівлі, а отже і прискорювати свій ріст, що в свою чергу має вплив на скоростиглість. Тривалість вегетаційного періоду визначається саме в різниці тривалості проходження різних етапів органогенезу, в одних сортів вони можуть бути довшими, в інших, навпаки коротшими.

Дослідження проводили у Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН на полі лабораторії селекції озимої пшениці. Матеріалом для дослідження слугували рослини сортів пшениці: 'Світанок Миронівський', 'МПП Фортуна', 'Миронівська ранньостигла', 'Аврора миронівська'. Отримані дані порівнювали з сортом стандартом 'Подольянка'.

Погодні умови в осінньо-зимовий період 2020/21 р. характеризувалися варіюванням температурного режиму та кількістю опадів. Припинення вегетації відмічено 11 листопада. За зи-

мовий період температура повітря знижувалася максимально до мінус 27,0 °С. Відлиги та опади у вигляді дощу спричинили льодову кірку на посівах. Позитивним фактором в цей час відмічено наявність снігового покриву. Відновлення вегетації рослин відбулося 26 березня 2021 р.

Візуальна оцінка стану перезимівлі характеризує задовільний стан рослин, що засвідчує оптимальні умови росту та розвитку рослин в осінньо-зимовий період. На ЧВВВ досліджувані сорти пшениці озимої перебували на III етапі органогенезу, що характеризує весняне кущіння. Довжину конуса наростання відмічено на рівні 1,00 мм у сорту 'Світанок Миронівський' та 'Миронівська ранньостигла', 0,82 мм – 'Аврора миронівська', 0,79 мм – 'МПП Фортуна', у стандарту довжина конуса наростання становила 0,78 мм. У ранньостиглих сортів пшениці 'Миронівська ранньостигла' та 'Світанок Миронівський' відмічено висоту рослин на рівні 18,8 см та 20,3 см, відповідно.

Якщо прийняти що висота рослин – це ріст, а довжина конуса наростання – розвиток, то проведений морфологічний аналіз рослин на ЧВВВ засвідчує прискорений ріст та розвиток ранньостиглих форм. Перспективними дослідженнями за даним напрямом є пошук відмінностей у розвитку рослин досліджуваних сортів за наступними етапами органогенезу.